

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobkyně: M. D.
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 4. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 17. 1. 2024, č. j. X, žalovaná zamítla žalobkyninu žádost o změnu výše invalidního důchodu poskytovaného pro invaliditu prvního stupně. Podle posudku Institutu pro posuzování zdravotního stavu (IPZS) ze dne 12. 1. 2024 je žalobkyně nadále invalidní

pro invaliditu prvního stupně ze dne 13. 4. 2023, neboť míra poklesu její pracovní schopnosti činí 45 %.

2. Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí podala námitky, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla a prvostupňově potvrdila.
3. Žalobkyně se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Žaloba a další podání účastníků řízení

4. Žalobkyně namítá, že v řízení o námitkách nebyla zohledněna zpráva o spolupráci vypracovaná psycholožkou Mgr. K. M. dne 29. 1. 2024. Nebylo přihlédnuto k progresivně se zhoršujícímu zdravotnímu stavu a zhoršující se míře sociální adaptace. Žalobkyně absolvovala další psychiatrické vyšetření dne 3. 6. 2024 a psychologické vyšetření dne 6. 6. 2024, které uvádí zhoršení jejího psychického stavu. V jeho důsledku a v důsledku prohloubení sociální deprivace je žalobkyně ve stále hlubší izolaci, bez možnosti se adekvátním způsobem socializovat a nastoupit do pracovního procesu.
5. Žalovaná ve vyjádření upozorňuje na omezenou použitelnost odborných nálezů z doby po vydání napadeného rozhodnutí. Posudkový lékař osvětlil, proč žalobkynino zdravotní postižení hodnotil jako středně těžké. S ohledem na uplatněné námitky žalovaná navrhuje provedení důkazu posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Z pohledu žalované je však žaloba nedůvodná.
6. V průběhu jednání dne 19. 11. 2024, které soud nařídil za účelem provedení důkazu posudkem posudkové komise MPSV, žalobkyně setrvala na svém procesním stanovisku. Žalobkyně popsala podrobně svůj zdravotní stav, jeho vývoj v posledních letech a jeho vliv na schopnost pracovat a vykonávat další běžné denní aktivity. Žalovaná navrhla s ohledem na závěry posudku posudkové komise zamítnutí žaloby.
7. Soud při jednání provedl dokazování posudkem posudkové komise ze dne 4. 9. 2024, jehož obsah podrobně rekapituluje níže. Pokud jde o zprávy ze dne 3. 6. a 6. 6. 2024, vycházela z nich posudková komise při zpracování posudku (viz s. 3-4 posudku), soud se s nimi proto seznámil právě prostřednictvím tohoto posudku, a nebylo proto třeba jí provádět dokazování při jednání.

Skutečnosti vyplývající ze správního spisu

8. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně od 9. 3. 2015 pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně. Opakovaně žádala o změnu jeho výše z důvodu zhoršení zdravotního stavu, naposledy dne 29. 11. 2023.
9. Podle posudku lékařky IPSZ ze dne 12. 1. 2024 jde u žalobkyně o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je smíšená porucha osobnosti se závislými a histrionskými rysy a porucha přizpůsobení, zejména při opakované ztrátě práce v chráněné dílně. Porucha osobnosti se opakovaně dekompenzuje. Stav nadále odpovídá středně těžkému funkčnímu postižení. Jde tedy o zdravotní postižení podle kapitoly V, položky 7b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Je podstatně narušeno pracovní a společenské fungování, jsou přítomny projevy závažného maladaptivního chování, dochází

k opakovaným situačním dekompenzacím. Míru poklesu pracovní schopnosti lékařka stanovila na horní hranici vyhláškou daného rozpětí, tj. 45 %. Vzhledem k povaze zdravotního postižení nelze očekávat výrazné zlepšení či plnou stabilizaci zdravotního stavu.

10. Rozhodnutím označeným v bodu 1 tohoto rozsudku proto žalovaná na základě posudku ze dne 12. 1. 2024 žalobkyninu žádost o zvýšení invalidního důchodu zamítla.
11. Žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí podala námitky. K nim přiložila zprávu psychologky MUDr. K. M. ze dne 29. 1. 2024 a požádala o zohlednění aktuální situace v oblasti omezení její pracovní schopnosti.
12. Lékař IPZS zpracoval v rámci námitkového řízení na základě posouzení zdravotního stavu, které proběhlo v nepřítomnosti žalobkyně, posudek ze dne 25. 3. 2024, v němž se ztotožnil s prvostupňovým posudkem jak z hlediska rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého, tak z hlediska podřazení žalobkynina zdravotního stavu pod příslušnou kapitolu a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, jakož i z hlediska stanovení míry poklesu pracovní schopnosti. Pro podřazení pod položku 7c lékař neshledal medicínské opodstatnění, neboť se nejedná o těžké postižení s narušením výkonu většiny denních aktivit, funkčně významné poruchy osobnosti provázené jiným závažným duševním postižením s těžkou adaptabilitou nebo stav během poskytování ústavní péče za účelem poruchy, pokud má léčba trvat nebo trvá déle než jeden rok.
13. Na základě tohoto posudku žalovaná napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V odůvodnění odcitovala posudkové závěry s tím, že v důsledku zjištěného poklesu pracovní schopnosti o 45 % nejsou žalobkyniny námitky důvodné. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 28. 4. 2024.

Posouzení žaloby

14. Soud ověřil, že žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná. Žaloba má všechny zákonem požadované formální náležitosti. Soud ji proto věcně projednal. Při přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Soud provedl důkaz posudkem posudkové komise MPSV v Praze ze dne 4. 9. 2024, který si za účelem posouzení žaloby vyžádal. Členkou posudkové komise byla i lékařka s odborností psychiatrie, která žalobkyni při jednání komise vyšetřila. Posudková komise dospěla k závěru, že u žalobkyně jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je smíšená porucha osobnosti, tedy zdravotní postižení podle kapitoly V, položky 7b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti 45 %.
16. Posudková komise žalobkynin zdravotní stav hodnotila k profesi operátorky výroby. U žalobkyně jde o smíšenou poruchu osobnosti s rysy osobnosti závislé, paranoidní a histrionské. Osobnostní odchylka ovlivňovala její chování, prožívání a uvažování, ztěžovala její zařazení do společnosti a vytváření mezilidských vztahů. Je nedůvěřivá vůči druhým, se sklony interpretovat neutrální chování druhých jako nepřátelské, s negativními emocemi vůči druhým lidem, nadměrně citlivá na odmítnutí, citově zranitelná, nespokojená, negativistická, s pocity vyčleněnosti, nespravedlnosti. Cítí se bezmocná, bez životní síly, unavená ze života. Projevem poruchy je i snížená odolnost vůči zátěži, takže u ní opakovaně dochází ve vazbě i na mírnější situační zátěž k úzkostně depresivním příznakům. Shodně

s posudkovými lékaři posudková komise hodnotila žalobkyninu poruchu osobnosti jako středně těžké postižení. Porucha vede k podstatnému narušení pracovního a společenského fungování, závažnému maladaptivnímu chování a opakovaným situačním dekompenzacím. Posudková komise zvolila horní hranici vyhláškou stanoveného rozpětí (30 – 45 %) s ohledem na hloubku osobnostní poruchy a na stav po odnětí štítné žlázy léčený substitucí hormonů štítné žlázy. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav nemá větší vliv na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, než odpovídá míře poklesu pracovní schopnosti odpovídající horní hranici vyhláškou stanoveného rozpětí, tj. 45 %. Posudková komise neshledala důvod pro aplikaci § 3 odst. 1 a odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. V případě žalobkyně nejde o těžkou poruchu osobnosti, protože nejsou splněna kritéria v kapitole V, položce 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.

17. Relevantní právní úpravu posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod obsahuje § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně. A konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně.
18. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod závisí především na odborném lékařském posouzení. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje MPSV, pokud se napadené rozhodnutí zakládá na posudku žalované; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle běžných zásad dokazování v soudním řízení správním (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na jeho mimořádný význam bývá tento posudek rozhodujícím důkazem, pokud z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku mohly zpochybňovat (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003-54, č. 511/2005 Sb. NSS, či ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).
19. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí

podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.

20. Posudek ze dne 4. 9. 2024 shora uvedeným požadavkům (úplnosti a přesvědčivosti) dostojí. Soud konstatuje, že posudková komise při vypracování posudku vycházela z veškeré dostupné zdravotnické dokumentace, a to včetně lékařských zpráv, které žalobkyně předložila společně s žalobou. Při jednání komise žalobkyni také osobně vyšetřila členka komise – psychiatryně. Posudková komise hodnotila žalobkynin zdravotní stav komplexně, vyjádřila se ke všem obtížím zmiňovaným v žalobě a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu V, položku 7b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti je pro tuto položku stanovena v rozmezí 30 až 45 %. Posudková komise stanovila pokles pracovní schopnosti žalobkyně při zohlednění dalších onemocnění na horní hranici stanoveného rozmezí, přičemž úvahy, kterými dospěla k podřazení pod položku 7b a nikoli 7c a ke stanovení míry poklesu pracovní schopnosti na horní hranici stanoveného rozpětí podrobně odůvodnila. Zabývala se též důsledky onkologické léčby, a to zcela v souladu s obecnými posudkovými zásadami, které stanoví příloha k vyhlášce o posuzování invalidity pro kapitolu II, oddíl A. Závěry vyslovené v posudku posudkové komise korespondují i s tím, k čemu dospěli posudkoví lékaři v rámci správního řízení. Hodnocení žalobkynina zdravotního stavu je tak po celou dobu (správního i soudního řízení) konzistentní. Soud je pokládá za přesvědčivé, logicky odůvodněné a založené na všech dostupných odborných podkladech, a nevidí proto důvod, proč by z něj neměl při hodnocení důvodnosti žaloby vycházet.
21. Soud rozumí tomu, že žalobkyně vnímá své zdravotní obtíže, které popsala v žalobě i při jednání soudu, velmi intenzivně, a že je jimi v běžném životě omezena. Ostatně i závěr o tom, že u žalobkyně jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s poklesem pracovní schopnosti o 45 %, sám o sobě znamená, že její zdravotní postižení je vážné, a nelze jej ztotožňovat s tím, že by snad byla považována za zdravou. Jde jen o to, že přicházejí do úvahy ještě závažnější zdravotní potíže, přičemž teprve ty odůvodňují přiznání invalidního důchodu druhého či třetího stupně. Takové obtíže však u žalobkyně odborné lékařské posudky nezjistily.

Závěr a náklady řízení

22. Nezbyvá tedy než uzavřít, že žaloba není důvodná. Soud ji proto zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovaná, která byla ve věci úspěšná, nemá podle § 60 odst. 2 s. ř. s. ve věcech důchodového pojištění právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. listopadu 2024

Lenka Bursíková, v. r.
soudkyně